

بسم الله الرحمن الرحيم

*اصول بازرگانی

فصل اول : تاریخچه و تعریف بازرگان و دیدگاهها و نظریات بازرگانی بین الملل

فصل دوم : جنبه های سیاسی و نقش دولتها در تجارت بین الملل

فصل سوم : پیدایش شکل های اقتصادی در جهان

فصل چهارم : استراتژیهای بازرگانی در عرصه جهانی

فصل پنجم : مدیریت تولید و عملیات در قلمرو جهانی

فصل ششم : نظام پولی و مالی بین الملل

فصل هفتم : بازار ارز و عملیات ارزی

فصل هشتم : تراز پرداخت های خارجی

فصل نهم : ورود موسسات بازرگانی به بازارهای جهانی

فصل اول:

تعریف بازرگان :

حداقل دو نوع تعریف برای بازرگان وجود دارد . تعریف حقوقی و تعریف فنی .

۱- تعریف حقوقی بازرگان :

طبق ماده ۱ قانون تجارت ایران بازرگان کسی است که شغل معمولی خود را معاملات قرار دهد .

۲- تعریف فنی بازرگان :

تعریف فنی بازرگان را بیشتر باید در کتاب های اقتصاد جستجو کرد . تعاریف متعددی برای تعریف فنی بازرگان وجود دارد که متداول ترین آن عبارتست از :
خرید هر گونه مواد اولیه به قصد تولید کالا و یا خرید هر گونه کالای نیم ساخته به قصد تکمیل و فروش آن .

وظایف بازرگان :

همان طور که تعریف بازرگان را از دو دیدگاه حقوقی و فنی بیان کردیم باید حداقل از دو گروه وظیفه ای که بازرگانان به عهده دارند نیز بحث کنیم .

وظایف حقوقی بازرگانان عبارتند از :

۱) ثبت بازرگانی : تمامی بازرگانان مکلفند با مراجعه به اداره ثبت شرکت ها (در تهران) و یا اداره ثبت محل (در شهرستان ها) نام خود را در دفتر ثبت بازرگانی (که از جانب وزارت دادگستری تأسیس شده است) به ثبت برسانند .

۲) نگهداری دفاتر قانونی : هر بازرگان مکلف به داشتن حداقل سه نوع دفتر می باشد:

دفتر روزنامه ؛ دفتر کل ؛ دفتر دارایی .

۳) گرفتن پروانه از مراجع انتظامی یا شهرداری : برای اشتغال به مشاغل مانند تصدی به عملیات دلالی ، حق العمل کاری ، عامل فروش بودن ، حمل و نقل و بر پا کردن هر گونه نمایشگاه ، اخذ پروانه از مراجع انتظامی یا شهرداری ضروری است .

خدمات بازرگانان به مصرف کنندگان :

بخش عمده ای از اطلاعاتی که توسط بازرگانان تهیه و به عنوان درونداد به بنگاههای تولیدی داده می شوند به انگیزه ها ، ذوق و سلیقه ، درآمد ، فرهنگ ، معتقدات و ارزشهای اجتماعی مصرف کنندگان مربوط است و بنگاه ها در تصمیم گیری درباره نوع ، کیفیت و ترکیب تولید از این اطلاعات به عنوان راهنمایی مطمئن و بسیار ضروری استفاده می کنند بدین گونه تولیدات بنگاهها مطابق خواسته ها و مناسب با وضع مصرف کنندگان و برآورنده نیازهای واقعی آنان خواهد شد .

خدمات بازرگانان به اقتصاد کشور :

خدمات بازرگانان به تولیدکنندگان و مصرف کنندگان چنانچه شرح دادیم به طور غیر مستقیم خدمت به اقتصاد کشور نیز محسوب می شود زیرا هدف اقتصاد هر کشور چیزی جز تولید ، توزیع و مصرف بهتر و بیشتر نیست و بازرگانان با انجام عملیات توزیع ، به بهتر و بیشتر کردن تولید ، توزیع و مصرف ، مدد می رسانند .

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن :

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مؤسسه ای است غیر انتفاعی با شخصیت حقوقی و استقلال مالی که به منظور فراهم کردن موجبات رشد و توسعه اقتصاد کشور و تبادل افکار و بیان آرا و عقاید مدیران صنعتی ، معدنی کشاورزی .

انواع بازرگانی :

- ۱- بازرگانی داخلی: شامل داد و ستد کالا و خدمات بین ساکنان یک کشور است.
- ۲- بازرگانی خارجی: شامل داد و ستد کالا و خدمات و نیز نقل و انتقال پولی و مالی بین یک کشور با کشورهای دیگر است.
- ۳- بازرگانی منطقه ای : نوع خاصی از بازرگانی خارجی است که در آن دو یا چند کشور در یک منطقه جغرافیایی معین به منظور دستیابی به هدفهای مشخصی در زمینه بازرگانی همکاری میکنند و برای همدیگر امتیازها و تسهیلاتی در نظر میگیرند.

انواع واحدهای بازرگانی : ۱- دولتی ۲ خصوصی

انواع واحدهای بازرگانی خصوصی :

واحدهای بازرگانی خصوصی با سرمایه گذاری و مدیریت افراد بخش خصوصی پدید میآیند و بر سه نوعند:

انفرادی : با سرمایه گذاری و مدیریت یک نفر پدید میآیند.

شرکت بازرگانی غیر سهامی : شرکتهای تضامنی، نسبی، مختلط، غیر سهامی، شرکتهای با مسئولیت محدود که در آنها سرمایه به سهام تقسیم نشده است را شرکت غیر سهامی گویند. شرکت بازرگانی سهامی: در این شرکتهای سرمایه به سهام تقسیم شده و مسئولیت صاحبان سهام به مبلغ اسمی سهام آنها محدود است.

شرکتهای سهامی دو نوعند:

شرکت سهامی عام: تاسیس کنندگان آن بخشی از سرمایه شرکت را از راه فروش سهام به مردم تامین میکنند.

شرکتهای سهامی خاص: تمامی سرمایه آن را موسسان شرکت در زمان تاسیس تامین کرده و پرداختهاند.

تعریف کارت بازرگانی

کارت بازرگانی، مجوزی است که به دارنده آن اعم از شخص حقیقی یا حقوقی به موجب ماده ۳ قانون و مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲/۷/۴ مجلس شورای اسلامی اجازه داده می شود به امر تجارت خارجی بپردازد.

کاربرد کارت بازرگانی

ثبت سفارش و ترخیص کالا: ارائه کارت بازرگانی به وزارت بازرگانی و بانک برای ثبت سفارش و هنگام ترخیص کالا به گمرک ضروری است.

* نظریه هکچر- اهلین

این دو اقتصاددان سوئدی چنین استدلال نمودند که مزیت نسبی از تفاوت در میزان بهره مندی کشورها از منابع ملی (عوامل طبیعی تولید) حاصل می شود

جلسه اول

الگوی جاذبه

درساده ترین حالت بر حسب الگوی جاذبه با فرض ثابت بودن سایر عوامل (مثلا نرخ ارز) تجارت بین دو کشور با تولید ناخالص داخلی هر کشور ارتباط مستقیم و با فاصله جغرافیایی نسبت معکوس دارد. به این ترتیب مثلا میزان تجارت بین ایران و امارت بیشتر از ایران با آلمان است.

تولید ناخالص داخلی آمریکا بیشتر از کشورهای کمتر توسعه یافته است.

دو کشور که میزان تولید ناخالص آنها برابر باشد، ارتباط تجاری بیشتری دارند.

قانون مزیت نسبی

دیدگاه مکتب سوداگرایان نسبت به تجارت

سوداگرایان اعتقاد داشتند که یک کشور باید تلاش کند تا با صادرات بیشتر نسبت به واردات ثروتمندتر و قدرتمندتر شود. آنگاه مازاد صادرات خود را، بصورت فلزات قیمتی، بویژه طلا و نقره نگهداری کند. بنابراین دولت باید تمامی سعی خود را بکند تا صادرات را افزایش و واردات را کاهش دهد ولی از آنجا که همه کشورها بطور همزمان نمی توانند مازاد تجاری مثبت داشته باشند و ذخایر طلا و نقره نیز در هر لحظه از زمان مقدار ثابتی است، یک کشور تنها به ضرر سایر کشورها می تواند منافعی بدست آورد.

نظریه مطلق آدام اسمیت

فرض های مدل در این نظریه

1. فقط دو کشور و دو کالا وجود دارید.
2. وجود تجارت آزاد.
3. تحرک کامل نیروی کار در داخل هر کشور و عدم تحرک نیروی کار بین دو کشور.
4. هزینه های ثابت تولید.
5. هزینه های حمل و نقل صفر است.
6. تغییرات تکنولوژیکی وجود ندارد.

7. نظریه ارزش کار برقرار است.

طبق نظریه ارزش کار، ارزش یا قیمت یک کالا، فقط به نیروی کار استفاده شده در تولید آن کالا بستگی دارد و به عبارت دیگر طبق این نظریه :

- نیروی کار تنها عامل تولید است.
- نیروی کار همگن است یعنی تخصص های مختلف وجود ندارد و همه افراد از نظر توانائی و تخصص در یک حد می باشند.

مثال : تولید گندم و پارچه در کشورهای آمریکا و انگلیس (اعداد این جدول نشان دهنده میزات تولید کالا به ازای یک واحد کار است)

کشور محصول	آمریکا	انگلیس
گندم	6	1
پارچه	4	5

طبق این جدول آمریکا مزیت مطلق در تولید گندم دارد برای اینکه گندم را با کارائی بیشتری نسبت به پارچه در بین این دو کشور تولید می کند.

انگلیس مزیت مطلق در تولید پارچه دارد برای اینکه پارچه را با کارائی بیشتری نسبت به گندم در بین این دو کشور تولید می کند.

بابراین طبق این الگو، آمریکا گندم را صادر و پارچه را وارد می کند و انگلیس نیز پارچه را صادر و گندم را وارد می کند.

اگر آمریکا 6 واحد گندم خودش را با 6 واحد پارچه انگلیس مبادله کند در این صورت 2 واحد پارچه سود می برد زیرا آمریکا در داخل 6 واحد گندم را با 4 واحد پارچه مبادله می کند به طور مشابه 6 واحد گندم که انگلستان از طریق مبادله دریافت می کند، معادل 30 واحد پارچه است بنابراین با مبادله 6 واحد پارچه و 6 واحد گندم انگلستان 24 واحد سود می کند.

نکته : این حقیقت که انگلستان نسبت به آمریکا منافع بیشتری بدست می آورد برای ما مهم نیست آنچه که مهم است این است که هر دو کشور از تولید و تجارت منفعت بدست می آورند.

تفاوت این نظریه با نظریه قبل در این است که همه کشورها در مبادله و تجارت سود می برند.

طبق نظریه آدام اسمیت ، تجارت بین دو کشور بر اساس مزیت مطلق انجام می شود و وقتی یک کشور کالائی را با کارائی بیشتری نسبت به کشور دیگر تولید می کند باید آن کالا را صادر و کالائی دیگر را وارد کند بر این اساس هر دو کشور از تجارت منفعت می برند.

طبق این نظریه اگر تولید دو کشور مانند جدول زیر باشد، تجارت نمی تواند صورت بگیرد زیرا آمریکا در تولید هر دو محصول گندم و پارچه، دارای مزیت مطلق است.

کشور محصول	آمریکا	انگلیس
گندم	6	1
پارچه	4	2

نظریه مزیت نسبی ریکا ردو

بر اساس قانون مزیت نسبی حتی اگر یک کشور در تولید هر دو کالا نسبت به کشور دیگر مزیت مطلق داشته باشد، هنوز هم پایه ای برای تجارت دو جانبه سودآور وجود دارد. بر این اساس، کشور اول، باید در تولید و صدور کالائی تخصص پیدا کند که در آن، مزیت نسبی دارد.

کشور محصول	آمریکا	انگلیس
گندم	6	1
پارچه	4	2

$$\frac{1}{2} < \frac{6}{4}$$

نسبت تولید گندم به پارچه در آمریکا < نسبت تولید گندم به پارچه در انگلیس

$$\frac{2}{1} > \frac{4}{6}$$

نسبت تولید پارچه به گندم در آمریکا > نسبت تولید پارچه به گندم در انگلیس

آمریکا طبق این مثال مزیت نسبی در گندم دارد زیرا نسبت گندم به پارچه در این کشور از نسبت گندم به پارچه در کشور انگلستان بیشتر است بنابراین آمریکا گندم را صادر و پارچه را وارد می کند و مانند تجزیه و تحلیل قبل هر دو از تجارت سود می برند.

جلسه دوم سه شنبه 91/12/8

اشکال در هر دو نظریه قبل این بود که متکی به نظریه ارزش کار بودند.

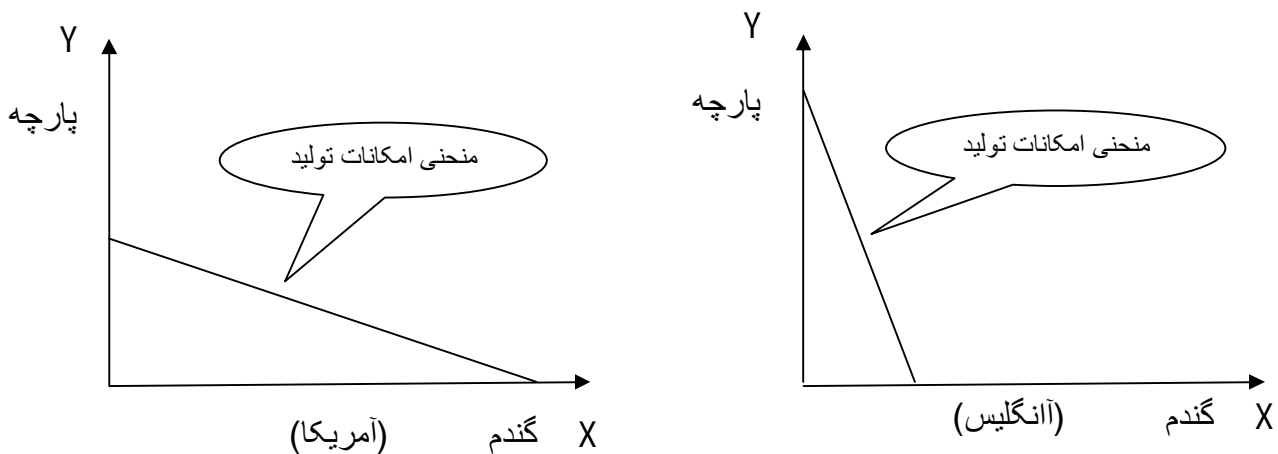
نظریه هزینه فرصت

هابرلر در سال 1936 نظریه مزیت نسبی را بر اساس نظریه هزینه فرصت تفسیر کرد در چنین حالتی قانون مزیت نسبی را قانون هزینه های نسبی می‌گوییم .

طبق نظریه هزینه فرصت، هزینه تولید یک کالا برابر است با مقداری از کالای دوم که باید از تولید آن صرف‌نظر کرد تا منابع به اندازه کافی برای تولید یک واحد اضافی از کالای اول فراهم شود.

نکته : در هزینه فرصت این فرض که نیروی کار تنها عامل تولید است یا نیروی کار همگن است وجود ندارد.

نمودار زیر با فرض داشتن دو کالای X و Y مثلا گندم و پارچه رسم شده است.

هزینه فرصت = شیب منحنی امکانات تولید

شیب منحنی امکانات تولید را هزینه فرصت می‌گویند.

بنابراین اگر منحنی امکانات تولید ثابت باشد، هزینه فرصت مقدار ثابتی است .

هزینه فرصت را می‌توان به کمک منحنی امکانات تولید نشان داد .

منحنی امکانات تولید نشان‌دهنده ترکیبات مختلفی از دو کالا است که یک کشور می‌تواند با استفاده از کلیه عوامل تولید و به کارگیری بهترین فرآورده بدست آورد.

شیب نزولی یا منفی منحنی امکانات تولید نشان می‌دهد که اگر یک کشور بخواهد X بیشتری تولید کند باید تولید Y را کاهش دهد.

خطی بودن منحنی امکانات تولید حاکی از ثابت بودن هزینه های فرصت در دو کشور است .

پس هزینه های فرصت ثابت زمانی بوجود می آید که :

1. منابع و عوامل تولید به طور کامل جانشین یکدیگر شوند.

2. تمام عوامل تولید (مثلا نیروی کار یا سرمایه) همگن بوده و کیفیت کار یکسان است.

از معایب این نظریه نیز فرض ثابت بودن نیروی کار است.

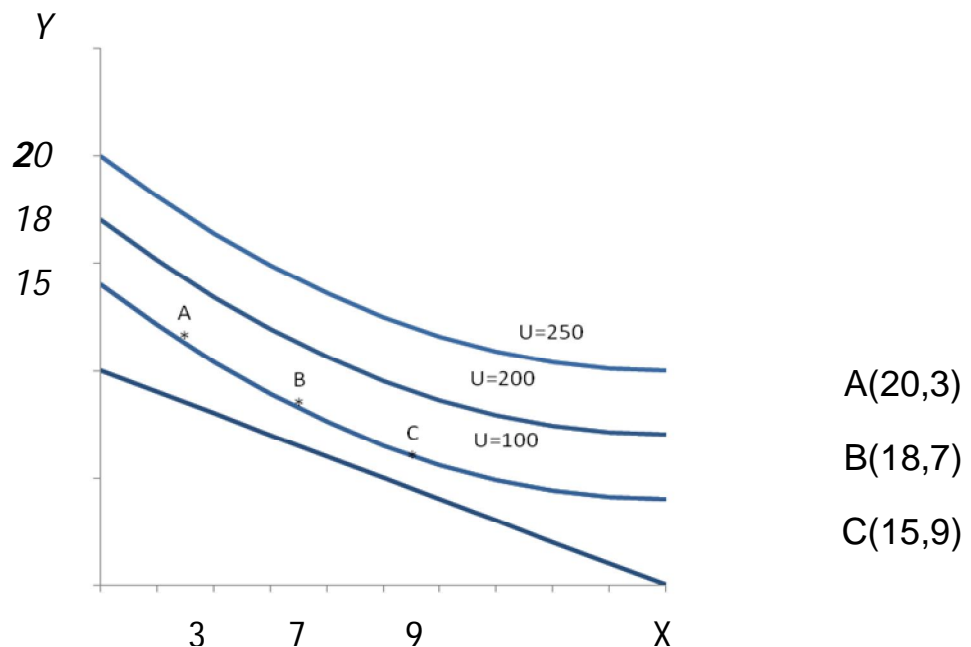
شیب منحنی امکانات تولید را می توان بر اساس قیمت نسبی کالاها نشان داد و ثابت می شود که برابر است با:

$$\text{شیب منحنی امکانات تولید} = \frac{\Delta Y}{\Delta X} = \frac{P_X}{P_Y}$$

به ترتیب قیمت دو کالای y و x می باشد.

منحنی های بی تفاوتی

منحنی بی تفاوتی در مورد مصرف کننده صحبت می کند یعنی نقاطی که فرد در انتخاب دو کالا ولی با مقادیر متفاوت، تمایل یکسانی را داشته باشد.

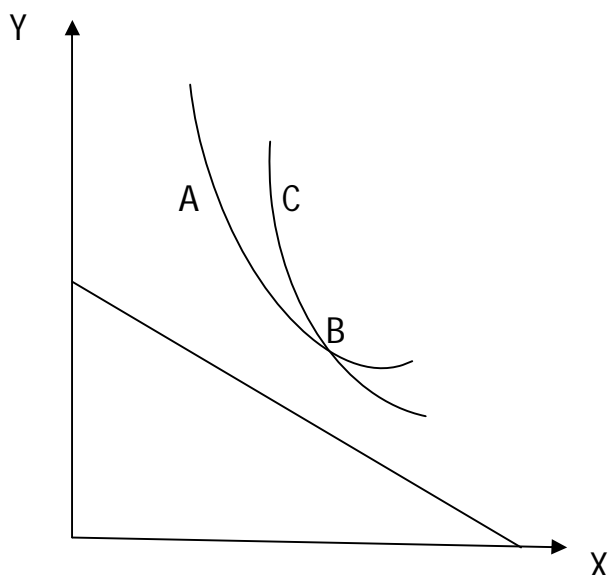
U مطلوبیت از نظر مشتری می باشد.

منحنی امکانات تولید را نماینده‌ای برای سمت عرضه اقتصادی می‌گیریم و منحنی بی‌تفاوتی را نماینده‌ای برای سمت تقاضای اقتصادی می‌گیریم.

به فرض در مطلوبیت ثابت مثلاً $U=100$ منحنی بی‌تفاوتی ترکیبات مختلفی از دو کالای X و Y را می‌دهد که مطلوبیت یا رضایت خاطر یکسانی را به مصرف کننده می‌دهد. مثلاً در شکل بالا برای مصرف کننده فرقی نمی‌کند که کدامیک از نقاط A یا B یا C را انتخاب کند.

ویژگی های منحنی بی‌تفاوتی

1. نسبت به مبدا مختصات محدب و نزولی هستند.
2. هرچه این منحنی ها به سمت بالاتر روند، مطلوبیت افزایش پیدا می‌کند.
3. هیچگاه همدیگر را قطع نمی‌کنند.

دلیل قطع نکردن منحنی ها این است که مثلاً اگر مشتری در مقابل انتخاب نقاط A و B از منحنی پایین، بی‌تفاوت باشد و نیز در مقابل انتخاب نقاط B و C از منحنی بالا هم بی‌تفاوت باشد بنابراین باید در مقابل انتخاب نقاط A و C نیز بی‌تفاوت باشد و به دلیل اینکه این نقاط روی منحنی‌های متفاوتی قرار دارند، در انتخاب خود دچار تناقض شده است پس منحنی ها نمی‌توانند یکدیگر را قطع نمایند.

تعادل در اقتصاد

تعادل در یک کشور زمانی وجود دارد که عرضه و تقاضا با هم برابر باشد.

به عبارت دیگر تعادل در اقتصاد زمانی بوجود می‌آید که منحنی بی‌تفاوتی بر منحنی امکانات تولید مماس گردد و نقطه تماس، همان نقطه تعادل است.

* فصل دوم

جنبه های سیاسی و نقش دولتها در تجارت بین الملل

* ضرورت دخالت دولت در تجارت خارجی

- دلایل اصلی برای پشتیبانی از دخالت دولت در بازرگانی خارجی را می توان بشرح زیر بیان نمود :
- ۱ - روابط اقتصادی و بازرگانی با دنیای خارج باید با خط مشی های سیاسی و الگوی روابط خارجی کشور همسو و سازگار باشد
  - ۲ - واردات و صادرات کالاها و خدمات و جابجایی عوامل تولید و تکنولوژی می تواند امنیت ملی کشور را تحت تاثیر قرار دهد
  - ۳ - مقدار واردات یا صادرات کالاها بر وضعیت عرضه و تقاضای آن ها در بازارهای داخلی اثر میگذارد
  - ۴ - افزایش صادرات یک کالا ممکن است موجب استخراج یا برداشت بی رویه از برخی منابع ارزشمند یا کمیاب اقتصادی کشور گردد
  - ۵ - مبادله برخی از کالاها و خدمات با دنیای خارج با تندرستی و بهداشت جامعه ارتباط پیدا می کند
  - ۶ - برای بسیاری از کشورها به ویژه کشورهای کمتر توسعه یافته کسب درآمد ارزی و تعادل در بازار ارز یک هدف اقتصادی مهم تلقی می شود

* تغییر در روند دخالت دولت ها

در سال ۱۹۴۰ برای اولین بار یک نهاد تجاری بین المللی به نام گات بر پایه توافق عمومی در مورد تعرفه و تجارت شکل گرفت در چهارچوب این نهاد گفتگوهای زیادی بین کشورهای عضو در راستای قانونمند کردن دخالت های دولت ها انجام گرفت تا سال ۱۹۹۵ تعداد ۱۲۰ کشور به پیمان جدیدتری دست یافتند که بر پایه آن سازمان جهانی تجارت یعنی WTO تاسیس گردید این نهاد اقتصادی جدید بر اساس همان اصول و منشور گات GATT طراحی شده اما تکامل یافته تر از آن است .

* روشها و ابزارهای سیاست گذاری در تجارت خارجی

این ابزارها شامل تعرفه های گمرکی ، سوبسیدها ، سهمیه های واردات ، محدودیت های داوطلبانه صادراتی ، سیاست های ضد دامپینگ و تدابیر اداری می باشند

* تعرفه های گمرکی

تعرفه نوعی مالیات یر مستقیم است که از واردات دریافت می گردد این مالیات که حقوق یا عوارض گمرکی هم نامیده می شود به دو روش محاسبه و دریافت می گردد

۱ - تعرفه معین

۲ - تعرفه نسبی

تعرف معین

این تعرفه به عنوان یک مبلغ ثابت برای هر واحد کالای وارداتی محاسبه می شود

تعرفه نسبی

که به عنوان درصدی از ارزش کالای وارداتی وصول می شود بدیهی است که برقراری تعرفه قیمت کالا های مشابه داخلی افزایش می دهد این باعث می شود که تولید کنندگان داخلی بتوانند از جایگاه رقابتی بهتری در بازارهای کشور برخوردار شده و محصولات خود را آسانتر بفروش رسانند

* سوبسیدها (یارانه ها)

یارانه پرداختی است که از طرف دولت به افراد ، گروه های اجتماعی و یا موسسات تجاری و صنعتی کشور پرداخت می شود یکی از این یارانه ها پرداختی است که به تولید کنندگان داخلی انجام می گیرد و می تواند به صورت یارانه نقدی ، وامهای کم بهره ، معافیت های مالیاتی و سهمیم شدن دولت در سرمایه شرکت های داخلی باشد

* سهمیه بندی واردات

تعیین سهمیه برای واردات دخالت مستقیم دولت در امر واردات است استفاده از این ابزار بدین گونه است که دولت با توجه به شرایط اقتصادی و تجاری کشور به منظور پشتیبانی از صنایع داخلی ، جلوگیری از خروج ارز و برقراری تعادل در تراز بازرگانی برای ورود کالاهای خاصی سهمیه تعیین می کند

* سهمیه بندی در راستای توسعه ظرفیت های داخلی

سهمیه بندی سیاستی است که بر اساس آن کشور وارد کننده یک کالا مقرر می دارد که بخش مشخصی از کالا در داخل کشور تولید گردد زیرا با اعمال این محدودیت برای موسسات تولیدی و مونتاژ کالاهای صنعتی این فرصت ایجاد می شود که تکنولوژی خود را بهبود بخشیده و بر ظرفیتهای تولیدی خود بیفزایند

* سیاست های ضد دامپینگ

سیاست های ضد دامپینگ برای مجازات شرکتهای خارجی است که با فروش کالا به قیمت پایین تر از هزینه تولید در بازارهای یک کشور نفوذ می کنند ، اتخاذ گردید در این جا هدف نهایی حمایت از تولید کنندگان داخلی در برابر رقابت ناسالم خارجی است

* سیاست های اداری

گاه برخی سیاست ها یا شیوه های اداری و غیر رسمی نیز در کشورها مورد استفاده قرار می گیرد این شیوه ها در واقع نوعی مقررات بوروکراتیک هستند که ورود کالاهای خارجی را با مشکلات اداری روبرو ساخته یا آنرا کند می نمایند بکارگیری سیاست های محدودکننده واردات مزایایی برای کشورها دارد اما نباید پیامدهای منفی آن ها را نادیده گرفت جلوگیری از واردات در بسیاری موارد باعث افزایش قیمت کالای وارداتی و قیمت قطعات مورد نیاز صنایع داخلی می گردد که در نهایت باعث افزایش هزینه های تولید و کاهش توان رقابتی صنایع می گردد

* امنیت ملی

در این زمینه صناعی که فعالیت آن ها به دفاع و امنیت کشور ارتباط پیدا می کند مانند صنایع هوا- فضا ، الکترونیک ، کامپیوتر ، مدارهای نیمه هادی و صنایع بخش انرژی و نظایر آن ها معمولاً از پشتیبانی دولت برخوردار میگردند

* مبارزه تجاری

از جمله رفتارهایی که در عرصه تجارت بین الملل متداول شده استفاده از این سیاست ها به عنوان اهرم سیاسی در تنظیم روابط بازرگانی با دنیای خارج می باشد دولت ها گاهی برای وادار نمودن کشورهای دیگر به پذیرش شرایط و خواسته های اقتصادی خود از این روش ها و ابزارها استفاده می کنند به عنوان مثال کشور خارجی را تهدید می نمایند که اگر شرایط تجاری آن ها را نپذیرد یا رفتار اقتصادی خود را تغییر ندهد در برابر واردات از آن کشور تعرفه های گمرکی سنگین وضع می کنند

* حمایت از مصرف کنندگان

توسعه مبادلات بین‌المللی موجب می‌شود که بخشی از کالاهای مورد نیاز افراد جامعه از واردات تامین گردد ممنوع یا محدود نمودن واردات برخی کالاها را در راستای حفظ منافع مصرف‌کنندگان در قلمرو بازرگانی خارجی کشورها مطرح ساخت

* پیشبرد هدف‌های سیاست خارجی

در نظر گرفتن امتیازات تجاری و یا برقرار نمودن مجازاتهای اقتصادی برای یک کشور خاص از نمونه‌های متداول در این زمینه می‌باشد کشورهای قدرتمند معمولاً برای جلب همکاری سیاسی کشورهای یگر یا برای تشویق آن‌ها به پیروی از یک خط مشی بین‌المللی از دریچه سیاست‌گذاری بازرگانی وارد شده‌اند

* نظریه صنایع نوپا

بمنظور فراهم نمودن فرصت مناسب برای این صنایع نوپا دولت‌ها می‌توانند با استفاده از روش‌ها و ابزارهایی مانند وضع کردن تعرفه گمرکی، سهمیه بندی واردات و پرداخت سوبسید و سایر روشهای مشابه حداقل در یک دوره کوتاه از این صنایع حمایت کنند تا توانایی روبرو شدن با رقابت بین‌المللی را بدست آورند

علی‌رغم پشتیبانی‌هایی که از این نوع سیاست‌ها بعمل آمده باید گفت که برخی از اقتصاددان‌ها به گونه‌ای انتقادی به آن‌ها نگرسته و دو نکته مهم را مورد تاکید قرار داده‌اند

۱ اجرای سیاست‌های حمایتی تنها هنگامی قابل توجیه است که بتواند به افزایش کارایی صنعت بیانجامد

۲ لزوم حمایت دولت با این فرضیه مطرح شده است که صنایع نوپا توانایی دریافت وام و اعتبار از بازارهای آزاد سرمایه را برای انجام سرمایه‌گذاری‌های دراز مدت موثر ندارند و به پشتیبانی مالی دولت نیازمندند

* پیدایش نظام تجارت جهانی

در پایان دهه ۱۹۴۰ موافقت عمومی در زمینه تعرفه و تجارت یعنی گات با مشارکت تعدادی از کشورها بوجود آمد و پس از فراز و نشیب ها و تحولاتی که در آن رخ داد از سال ۱۹۹۵ به سازمان جهانی تجارت تغییر نام داده است

* نگرهبانی در قلمرو تجارت جهانی

یکی از امیدهای برپاکنندگان سازمان جهانی تجارت این بود که نقش این سازمان به عنوان نگرهبان و برقرار کننده نظم در عرصه اقتصاد جهانی اهمیت پیدا می کند
کشورهای کمتر توسعه یافته نیز نسبت به گذشته گرایش بیشتری به استفاده از امکانات این سازمان در حل و فصل اختلافات تجاری با سایر کشورها نشان داده اند

* موافقت های تجاری در زمینه صنعت ارتباطات

یکی از صنایع یا بخش هایی که در این قلمرو مورد توجه قرار گرفت ارتباطات از راه دور بود

* موافقت های مربوط به خدمات مالی

پس از اینکه WTO در زمینه دستیابی به موافقت نامه تجاری در صنعت ارتباطات راه دور موفقیت کسب نمود آزادسازی صنعت خدمات مالی جهانی را مورد توجه قرار داد
تاکید WTO بر این دو صنعت یا بخش خدماتی یعنی ارتباطات و خدمات مالی به خاطر اهمیت آن ها در بازرگانی جهانی و سهم بزرگی که در کل درآمد بخش خدمات دارند بوده است
صنعت خدمات مالی شامل بانکداری ، عملیات تجاری مربوط به بازار اوراق بهادار ، بیمه ، خدمات اداره امور دارایی ها و نظایر آن می باشد

* آینده سازمان جهانی تجارت و برخی مسایل حل نشده

سازمان جهانی تجارت در راستای تحقق هدف های خود هنوز با برخی مسایل جدی روبرو است که باید برای حل و فصل آن ها تلاش نماید در این زمینه می توان به چهار موضوع مهم اشاره کرد

که عبارتند از : محیط زیست ، حقوق کارگران ، سرمایه گذاری مستقیم خارجی و دامپینگ در میان این مسایل چگونگی تعامل بین سیاست های تجاری و خط مشی های محیط زیستی از حساسیت بیش تری برخوردار است

به هر حال WTO باید در آینده بتواند پاسخگوی سازمان ها و طرفداران حفظ محیط زیست باشد

* فصل سوم

* پیدایش شکل های اقتصادی در جهان

* عوامل موثر بر ادغام اقتصادی و سیاسی کشورها

عوامل چندی کشورها را به همکاری اقتصادی و توسعه روابط بازرگانی و ایجاد شکل های تجاری تشویق می نمایند که شامل :

۱- اشتراک فرهنگی ،

۲- زبان مشترک ،

۳- تاریخ مشترک ،

۴- هم مرز بودن ،

۵- همسایه بودن ،

۶- منافع مشترک و ... می باشد

* فرهنگ مشترک

مردمان کشورهایی که در همسایگی یکدیگر قرار دارند و معمولاً از نظر زبان ، سنت های اجتماعی ، آداب و رسوم و مذهب دارای تشابهات زیادی هستند این گونه یکسانی های فرهنگی به گسترش روابط بازرگانی و شکل گیری همکاری های اقتصادی در این مناطق کمک کرده است

* سابقه تسلط نظامهای سیاسی در یک منطقه

در دوره هایی از تاریخ با شکل گیری یک نظام سیاسی مقتدر تعدادی از کشورها یا جوامع در یک منطقه زیر چتر حکومت واحدی درآمده و با گذشت زمان ، یکسانی فرهنگی در میان مردمان آن منطقه بوجود آمده است تسلط سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی اتحاد شوروی سابق از نمونه تسلط نظامهای سیاسی می باشد

به هر حال یکسانیهای اجتماعی و اقتصادی و ویژگی های مشابه فرهنگی به خاطر تسلط یک نظام سیاسی واحد موجب گسترش همکاری های اقتصادی و روابط تجاری و شکل گیری اتحادیه آماده تر می شود

* نزدیکی جغرافیایی کشورها

نزدیکی منطقه ای نیز یکی از عوامل مهم زمینه ساز برای توسعه همکاری های اقتصادی بین کشورها بشمار می آید که می تواند نقش موثری در ارتباطات و حمل و نقل بین دو کشور داشته باشد

* ویژگی های اقتصادی

بررسی های انجام گرفته نشان می دهد که کشورهایی که از نظر سطح توسعه اقتصادی شباهت بیشتری به یکدیگر دارند در تاسیس نهادهای اقتصادی مشترک و استمرار فعالیت آن ها نسبت به کشورهای که تفاوت های اقتصادی آن ها زیاد است موفقیت بیش تری کسب نموده اند

مطالعات انجام شده نشان می دهد که موفقیت بازار مشترک یا اتحادیه اروپا مرهون ویژگی های مشترک اقتصادی اعضاء آن می باشد که از موارد عمده آن می توان مشخصه های زیر را برشمرد :

۱ وجود یک زیر بنای صنعتی توسعه یافته و نرخ بهره وری تولید بالا

۲ وجود یک زیر بنای پیشرفته و گسترده حمل و نقل و ارتباطات

۳ وجود یک جامعه مصرف کننده مرفه که توانایی و قدرت خرید کالاها و خدمات تولید شده در سازمان های صنعتی و تجاری اروپا را به خوبی داراست

* پیدایش و تکامل اتحادیه اروپا

دو رویداد سیاسی زمینه تشکیل اتحادیه اروپا را فراهم نمودند :

۱ - خسارت های وارد شده به اروپای غربی در اثر دو جنگ جهانی

۲ - اراده کشورهای اروپایی برای حفظ موجودیت و استقلال خود در صحنه سیاسی - اقتصادی

جهان

هسته اولیه اتحادیه اروپا به نام جامعه فولاد و زغال سنگ اروپا در سال ۱۹۵۱ با شرکت فرانسه ،

آلمان غربی ، بلژیک ، ایتالیا ، هلند و لوکزامبورگ بوجود آمد

هدف اصلی این تشکل از میان برداشتن موانع جابجایی زغال سنگ فولاد بین کشورهای عضو و

حمایت از تولید کنندگان این کالاها بود . پس از آن با امضاء پیمان رم در سال ۱۹۷۵ جامعه اروپا

تاسیس گردید

* طرح اروپای واحد

در سالهای پایانی دهه ۱۹۸۰ اروپا با دو رویداد بزرگ روبرو شده است اول فروپاشی نظام کمونیستی در اروپای شرقی و دوم پذیرش طرح اروپای واحد بوسیله اعضای اتحادیه اقتصادی اروپا بر پایه این طرح همه کشورهای عضو متعهد شدند که در راستای ایجاد بازار یکپارچه اروپا تلاش کنند

در راستای دستیابی به این هدف ایجاد تغییراتی بشرح زیر پیشنهاد گردید :

۱ همه کنترل‌های مرزی بین کشورهای عضو از میان برداشته شود

۲ در زمینه استانداردهای مربوط به کالاها اصل به رسمیت شناختن متقابل بوسیله اعضای پذیرفته شود

۳ موانع رقابت در صنعت بانکداری و بیمه در قلمرو اتحادیه اروپا برداشته شود

۴ کلیه محدودیت‌های معاملات ارزی کشورهای عضو حذف گردد

۵ محدودیت‌های حمل و نقل خارجی اعضای اتحادیه از میان برداشته شود

* اتحادیه پولی اروپایی

اتحادیه پولی اروپا در سال ۱۹۹۲ بر اساس پیمان ماست ریخت تاسیس گردید بر همین اساس بانک مرکزی اروپا ، پول واحد اروپایی یعنی یورو و سیستم نرخهای ثابت ارزی بوجود آمدند البته ایجاد اتحادیه پولی به دلیل تقویت قابل ملاحظه مارک آلمان در سال ۱۹۹۲ با تاخیر روبرو شد این رویداد به اضافه رکودی که در اروپا بوجود آمده بود منجر به بحرانی شد که ارزش پوند انگلستان و پزودای اسپانیا را بسرعت کاهش داد

کشورهای که عضویت کامل این اتحادیه پولی در آمده اند شامل فرانسه، آلمان، ایتالیا، بلژیک ،

لوگزامبورگ ، هلند، اتریش ، فلاند، ایرلند، اسپانیا و پرتغال می باشند

مجموعه آنها را یورولند هم می نامند

* پیدایش یورو

در دسامبر ۱۹۹۱ رهبران کشورهای عضو اتحادیه اروپا برای انجام تبادل نظر بحث ایجاد یک واحد پول اروپایی را کردند که برای پیوستن به منطقه یورو می بایست شرایط زیر را تامین نمایند: نرخ تورم پایین ، نرخ بهره بانکی پایین ، نرخ تبدیل پول با ثبات و بدهیهای دولت یا بخش عمومی حداکثر تا ۶۰ درصد تولید ناخالص داخلی

* موافقت نامه تجارت آزاد آمریکای شمالی (نفتا)

در سال ۱۹۸۸ ایالت متحده و کانادا در زمینه یک پیمان تجارت آزاد به توافق رسیدند هدف این اتحادیه حذف همه تعرفه های گمرکی در تجارت دو جانبه این دو کشور تا سال ۱۹۹۸ بوده است در نهایت اتحادیه آزاد امریکای شمالی نفتا را تاسیس نمودند محتوای این پیمان شامل موارد زیر است :

- ۱ - از میان برداشتن تعرفه گمرکی
- ۲ - برداشتن اکثر تعرفه ها در مور خدماتی که بین سه کشور جریان می یابد
- ۳ - حمایت از حقوق مالکیت معنوی
- ۴ - از میان برداشتن اکثر محدودیت های سرمایه گذاری
- ۵ - الزام در به کاربردن استانداردهای محیطی ملی
- ۶ - تشکیل دو کمیسیون تخصصی

* اتحادیه کشورهای آمریکای لاتین (لافتا) (لائیا)

منطقه تجارت آزاد آمریکای لاتین - لافتا که در دهه ۱۹۶۰ تشکیل شده بود به دلیل تفاوت ها و تعارض های اقتصادی و سیاسی در میان کشورهای عضو نتوانست به موفقیت دست یابد و به همین خاطر اتحادیه جدید لائیا تاسیس گردید که شامل : آرژانتین ، بولیوی ، برزیل ، شیلی ، کلمبیا ، اکوادور ، مکزیک ، پاراگوئه ، پرو ، اروگوئه و نزوئلا می باشند

* جامعه اقتصادی کشورهای غرب آفریقا

هدف از تشکیل این نهاد یکپارچگی کامل اقتصادی کشورهای عضو بوده است در حال حاضر اعضاء این اتحادیه می کوشند تا در مورد مشکلات و ناآرامی های اجتماعی ، تعارض های منطقه ای ، عقب ماندگی اقتصادی چاره ای بیندیشند

* نقش بانک جهانی

پس از جنگ جهانی دوم ، با توجه به نیاز بازسازی ایالت متحده همراه با سایر کشورها بانک بین المللی ترمیم و توسعه را تاسیس کردند تسهیلات بانک در چهارچوب دو روش زیر است :

۱ منابع مالی از طریق فروش اوراق قرضه در بازار

۲ منابع مالی بوسیله موسسه بین المللی توسعه

* سازمان کشورهای صادر کننده نفت (اوپک)

Organization of the Petroleum Exporting Countries

سازمان کشورهای صادر کننده نفت با نام اختصاری اوپک (OPEC)، یک کارتل بین المللی نفتی است که متشکل از کشورهای الجزایر، ایران، عراق، کویت، لیبی، نیجریه، قطر، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، اکوادور، آنگولا و ونزوئلا است. مقر بین المللی اوپک از بدو تاسیس در سال ۱۳۳۹ در ژنوبود و در سال ۱۳۴۴ به شهر وین در کشور اتریش انتقال یافت.

* شرکتهای چند ملیتی

تعدادی شرکت بین المللی در عرصه اقتصاد جهانی حضور داشته و فعالیتهای تولیدی - تجاری خود را به خارج از مرزهای ملی کشور خود توسعه می دادند این شرکتها با انجام سرمایه گذاری در

خارج بویژه در مناطقی که از ذخائر طبیعی و اقتصادی برخوردار بودند به فعالیت برخوردار بودند به فعالیت تولید و تجاری پرداخته و عموماً به سودهای کلانی دست می یافتند

* مزایای که شرکتهای چند ملیتی از آنها برخوردارند

۱ شرکت چند ملیتی می تواند از تفاوت های ناشی از شرایط کشورها به خوبی بهره برداری نماید
 ۲ شرکت چند ملیتی به دلیل برخورداری از امکانات وسیع مالی ، فنی و مدیریتی می تواند برای ورود به بازارهای بین المللی و فعالیت در آنها از استراتژی ها و روش های بازاریابی مختلفی استفاده نماید

۳ با گسترش فعالیتهای خود در قلمرو جهانی و یا به کارگیری روش قیمت گذاری انتقالی می تواند به حداکثر نمودن درآمدهای خود بپردازد

۴ دارا بودن تاسیسات تولیدی در نقاط مختلف جهان

۵ منابع مالی ، فن آوری و مدیریتی شرکت های چند ملیتی امکان دستیابی آن ها به جایگاه رقابتی مناسب در بازارهای بین المللی را فراهم می سازد

* فصل چهارم

* استراتژیهای بازرگانی در عرصه جهانی

* جهانی شدن

جهانی شدن یعنی گرایش یا جهت گرایی به سوی یک اقتصاد جهانی یکپارچه که وابستگی درونی آن بیش از گذشته باشد و شامل دو عنصر جهانی شدن بازارها و جهانی شدن تولید می باشد

* جهانی شدن

۱ جهانی شدن بازارها : یعنی بازارهای ملی و بازارهای سنتی و تاریخی بصورت یک بازار جهانی درآیند

۲ جهانی شدن تولید : گرایش شرکت ها به تامین کالاها و خدمات از مناطق مختلف جهان برای بهره مندشدن از مزیت تفاوت های ملی در رابطه با هزینه و کیفیت عوامل تولید

* استراتژی بین المللی

هنگامی که یک شرکت از یک توانایی اساسی برخوردار است که رقبای آن در بازار کشورهای خارجی از آن بی بهره اند و در اخل هم برای کاهش هزینه و واکنش نسبت به بازار تحت فشار نیست ، ممکن است ترجیح دهد استراتژی بین المللی را انتخاب نماید

* استراتژی چند کشوری

شرکت هایی که استراتژی چند ملیتی را دنبال می کنند می کوشند تا پاسخ گویی نسبت به بازارهای محلی را به حداکثر برسانند یکی از خصوصیات این شرکت ها اینست که هم کالا و هم استراتژی بازاریابی خود را برای انطباق با شرایط محلی در هر کشوری با نیازهای مشتریان سازگار می نمایند

* استراتژی جهانی

شرکتهای که یک استراتژی جهانی را دنبال می کنند می کوشند تا از طریق حربه کاهش هزینه سودآوری خود را افزایش دهند این شرکتهای فعالیتهای تولیدی ، بازاریابی و تحقیق و توسعه خود را در چند مکان مناسب متمرکز می سازند

* استراتژی فرا ملیتی

در این زمینه بارتلت و گوشال اشاره می کنند که در شرکتهای چند ملیتی مدرن توانمندیهای اساسی با برتریهای عمده تنها در کشور یا میزبان باقی نمی ماند و می توانند در هرکدام از مراکز عملیاتی یا تاسیسات تولیدی شرکت وجود داشته باشند

* شراکت استراتژیک در قلمرو جهانی

تغییراتی که اخیرا در محیطهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و تکنولوژیک شرکتهای بین المللی رخ داده است موانع تجاری کاهش یافته، بازارها جهانی شده، سیکل عمر مصرفی کالاها کوتاهتر شده و نیاز به همکاری با فعالیت مشترک با شرکت دیگر اعم از محلی و یا خارجی می باشد

* ماهیت شراکت استراتژیک بین المللی

همکاریهای استراتژیک دارای سه خصوصیت می باشند:

- ۱- شرکا پس از تشکیل این پیمان بصورت مستقل باقی می مانند
- ۲- شرکا هم در منافع و هم کنترل عملکرد این پیمان همکاری سهیم می شوند
- ۳- شرکا بطور مستمر در زمینه تکنولوژی، کالاها و سایر جنبه های استراتژیک مشارک دارند

* پیمانهای استراتژیک

واژه پیمانهای استراتژیک به موافقتنامه های همکاری بین رقبای بالقوه یا واقعی اطلاق می گردد موافقتنامه های قراردادی کوتاه مدت که در آنها دو شریک در زمینه انجام یک کار یا فعالیت مشخص مانند تولید و ارائه یک محصول جدید به توافق می رسند

* مزایای پیمانهای استراتژیک

- ۱- ایجاد اینگونه توافقیها می تواند ورود یک شریک را به بازار خارجی تسهیل نماید

۲- امکان می دهد تا در هزینه های ثابت و ریسکهای مربوط به تولید و ارائه محصولات و فرایندهای تولیدی جدید سهیم شوند

۳- می تواند شیوه ای مناسب برای گردآوری مهارتهای مکمل و داراییهای باشد که هیچکدام از شرکتهای به تنهایی نمی توانند از عهده آن برآیند

۴- گاهی ممکن است پیمان استراتژیک بمنظور ایجاد استانداردهای تکنولوژیک برای یک صنعت خاص بوجود آید

* معایب پیمانهای استراتژیک

این همکاریها باعث می شود رقبا با روشی کم هزینه به تکنولوژی ها و بازارهای جدید راه یابند نکته دیگر این که این نوع موافقت نامه ها ریسک هم در بر دارند و اگر شرکتهای با دقت و تحلیل درست عمل نکنند ممکن است آنچه بدست می آورند کمتر از چیزی باشد که از دست می دهند

* صرفه جوییهای ناشی از منحنی تجربه

منحنی تجربه مربوط میشود به کاهش سیستماتیک هزینه های تولید که در دوره عمریک کالا رخ می دهد اثرات یادگیری یعنی صرفه جویی های هزینه ای که ناشی از آموختن در اثر انجام و تکرار یک عمل می باشد صرفه جویی مقیاس به کاهش هزینه های واحد محصول در اثر تولید حجم بزرگی از آن محصول مربوط می شود

* اهمیت و نقش منحنی تجربه

حرکت در راستای منحنی تجربه به شرکت ها امکان می دهد تا هزینه های خود را کاهش دهند ، یعنی فرایند ایجاد ارزش را با هزینه های کمتری به انجام رسانند بنابراین آنچه می تواند باعث حرکت سریع شرکت روی منحنی تجربه شود افزایش حجم تولیدی است

* فشارها یا اجبارها برای پاسخ گویی محلی

ایجاد الزام برای پاسخگویی به نیازها و شرایط بازارهای محلی از چند عامل سرچشمه می گیرد :

۱ تفاوت در سلیقه ها

۲ تفاوت در زیرساخت ها و آداب و رسوم

۳ تفاوت در کانالهای توزیع

* فصل پنجم

* مدیریت تولید و عملیات در قلمرو جهانی

* استراتژی تولید و مدیریت منابع مدیریت تولید و عملیات

تولید شامل فعالیتهایی است که در فرایند ایجاد کالاها و خدمات انجام می گیرد مدیریت مواد به فعالیتهایی گفته می شود که جابجایی نهاده های فیزیکی را در مسیر زنجیره ارزش هدایت کنترل می نماید

عملیات تولید و مدیریت مواد چندین هدف مهم استراتژیک را دنبال می کند که کاهش هزینه ها و

* استراتژی تولید و مدیریت منابع مدیریت تولید و عملیات

بهبود کیفیت کالا و مورد مهم از آنها بشمار میروند

بهبود کیفیت هزینه ها را از سه طریق میتوان کاهش داد :

۱ جلوگیری از اتلاف وقت برای تولید کالاهای بی کیفیت

۲ دوباره کاری و ضایعات کاهش پیدا می کند

۳ هزینه های مربوط به ضمانت کالا و انجام تعهدات شرکت به مشتریان کمتر می شود

* عوامل مربوط به کشور

شرایط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و متغیرهای مربوط به هزینه های تولید، موانع تجاری رسمی و غیر رسمی و قوانین و مقررات مربوط به سرمایه گذاری، تغییرات مورد انتظار ارزش پول کشور نیز از دیگر عوامل موثر در حداقل نمودن هزینه و بهبود کیفیت است

* عوامل مربوط به تکنولوژی

در این زمینه سه مشخصه عمده مربوط به تکنولوژی مورد توجه می باشند : ۱- سطح هزینه های ثابت ۲- حداقل مقدار یا مقیاس اقتصادی بودن ۳- انعطاف پذیری ۱ هزینه های ثابت

گاهی هزینه ثابت برپایی یک تاسیسات تولیدی آنقدر زیاد است که شرکت می باید این فن آوری را در یک یا چند مکان محدود ایجاد نموده و تقاضای همه بازارهای جهان را از آنجا تامین کند ۲ حداقل مقیاس تولید اقتصادی

مفهوم صرفه جویی های مقیاس تولید می گوید که به موازات افزایش تولید یک کارخانه یا موسسه تولیدی هزینه های واحد محصول کاهش پیدا می کند ۳ تکنولوژی انعطاف پذیر

بر اساس این منطق راه افزایش کارایی و پایین آوردن هزینه های تولید واحد محصول محدودنمون تنوع محصولات شرکت و تولید حجم زیادی از یک کالای استاندارد می باشد

تایچی نارسایی های چندی را در این سیستم کشف نمود:

اول اینکه دوره های طولانی تولید مقادیر زیادی موجودی کالا ایجاد می کند که می باید در انبارهای بزرگ نگهداری شود دوم اینکه دوره های طولانی تولید ضایعات زیادی برجا می گذارد سوم اینکه سیستم نمی تواند خواسته ها و ترجیحات مصرف کنندگان را به خوبی مورد توجه قرار دهد

یکی از این عوامل نسبت ارزش به وزن کالا می باشد کسان نمون سایر عوامل متمرکز نمودن تولید این محصولات در مکان های بهینه و عرضه آن ها به بازارهای جهانی خردمندانه می باشد از دیگر جنبه ها انتخاب محل تولید میزان و قلمرو مصرف کالا است

*** برپایی یا استقرار تاسیسات تولیدی**

برای برپایی تاسیسات تولیدی عموماً دو استراتژی اصلی مورد توجه قرار گرفته است :

۱ متمرکز نمودن تاسیسات در یک مکان بهینه (راهبرد تمرکز)

۲ پراکنده نمودن تاسیسات در کشورها یا مناطق مختلف (راهبرد عدم تمرکز)

*** نقش استراتژیک تاسیسات تولیدی برون مرزی**

تحولات در نقش استراتژیک تاسیسات تولیدی خارجی به این دلیل ایجاد می شود که کارخانه های مذکور به تدریج توانمندی های خود را افزایش می دهند این بهبود از دو منبع سرچشمه می گیرد : ۱- فشارهای مرکز شرکت برای بهبود ساختار هزینه ای ۲- افزایش سریع میزان عوامل تولید پیشرفته و بهبود وضعیت اقتصادی کشورهای میزبان

*** مزایای تولید کردن**

شیوه تولید قطعات بوسیله شرکت اصلی می تواند منجر به :

۱ هزینه های تولید کمتر

۲ انجام سرمایه گذاری تخصصی

۳ حفاظت از مالکیت تکنولوژی شرکت

۴ بهبود برنامه ریزی و هماهنگی

* مزایای روش خرید قطعات

خریدن یا تامین قطعات مورد نیاز شرکت از بیرون دارای مزایایی بشرح زیر می باشد :

۱ انعطاف پذیری استراتژیک

۲ کاهش هزینه ها

* امتیازهای جبرانی

یکی دیگر از علل تمایل شرکت ها به تامین قطعات یا اجزاء کالاهای خود از بیرون به ویژه از موسسات تولیدی مستقر در سایر کشورها این است که با این روش می توانند سفارش های بیش تری را از آن کشورها بدست آورند

* امتیازهای دو جانبه

هنگامی تولید کردن در داخل شرکت بیش ترین مزیت را دارد که شرایط زیر وجود داشته باشد :

۱- برای تولید کالاها یا قطعات نیاز به کالاهای سرمایه ای تخصصی وجود دارد ۲- هنگامی برای حفاظت از مالکیت فن آوری شرکت ادغام عمودی ضرورت پیدا می کند

* پیمان های استراتژیک با تامین کنندگان قطعات

برخی از شرکت های بین المللی در عین حال که از روش تولید درون خانه ای و ادغام عمودی برای تامین اجزاء و قطعات کالاها استفاده میکنند در بعضی از زمینه ها هم از مزایای ورود به پیمان های استراتژیک با سایر شرکت ها بهره میجویند

* فصل هشتم

* نظام پولی و مالی بین الملل

* نظام پولی پایه طلا

تا پایان قرن نوزدهم اکثر کشورهای که نقش مهمی در تجارت بین المللی داشتند نظام پولی پایه طلا را در کشورهای خود پیاده کرده بودند با تعیین یک استاندارد عمومی بر حسب طلا تبدیل پول همه کشورها به یکدیگر بسادگی امکان پذیر گردید زیرا ارزش هر پول بر حسب طلا تعریف شده نسبت محتوای طلا و پول نرخ تبدیل آن ها را مشخص می نماید

* مزایای نظام پولی پایه طلا

مهم ترین نقطه قوت این سیستم برخورداری آن از یک مکانیسم قدرتمند برای برقراری تعادل هم زمان در تراز تجاری کشورها بود این تراز که گاهی حساب جاری خارجی آن کشور هم نامیده می شود یک بخش اصلی از آن کشور محسوب می گردد مزیت دیگر این که تراز تجاری کشورها و سطح قیمت ها کمتر با عدم تعادل روبرو می گردید به خاطر این مزیت علی رغم این که سالها از کنار رفتن سیستم پولی پایه طلا گذشته است هنوز هم برخی از اقتصاددان ها از بازگشت این سیستم پشتیبانی می کنند

* نظام پولی برتن وودز

در سال ۱۹۴۴ و در گرماگرم جنگ جهانی دوم نمایندگان ۴۴ کشور در منطقه ای به نام برتن وودز در ایالت نیو همپشایر امریکا گرد آمدند تا در مورد ایجاد یک نظم نوین پولی بین المللی تصمیم گیری نمایند

اکثر نمایندگان نارضایتی خود را از کاهش دادن ارزش پول کشورها بوسیله دولت هایشان ابراز نموده و برقراری سیستم نرخ های ارزی ثابت را خواستار شدند طرح های امریکا و انگلستان که با کمک اقتصاددان های برجسته ای مانند وایت و کنیز تهیه شده بود یک نظام پایه طلا - ارز تلقی می شد یکی از مفاد این توافق تاسیس دو نهاد پولی و مالی جدید یعنی صندوق بین المللی پول و بانک جهانی بود

* نظریات موافق با سیستم نرخ های ثابت ارزی

طرفداران سیستم نرخ های ثابت ارزی استدلال های خود را در زمینه های نظم پولی ، تاثیر عملیات اسطه گری ، اطمینان افراد جامعه به سیستم و رابطه بین تراز پرداخت ها و نرخ ارزها مطرح نموده اند

۱ نظم پولی

اصولاً نیاز به حفظ یک نرخ برابری ارزی ثابت باعث می شود که دولت ها اقدام به افزایش بی رویه و تورمی حجم پول در جامعه نمایند بنابراین وجود نظام پولی نرخ های ثابت می تواند دولت ها را از این اقدامات باز داشته و باعث برقراری نظم پولی شود

۲ عملیات واسطه ای

انتقاد کنندگان به نظام پولی شناور بر این باورند که عملیات واسطه ای بازار ارز که در چهارچوب این سیستم انجام می شود باعث ایجاد نوسان در نرخ های تبدیل ارزی می گردد بنابراین طرفداران سیستم نرخ های ثابت ارزی بر این باورند که این سیستم اثرات واسطه گری بی ثبات کننده را در اقتصاد کشور محدود می سازد

* عدم اطمینان

در چهارچوب نظام شناور واسطه گری و دلالی در بازار ارز بر میزان عدم اطمینان مربوط به تغییرات آینده پول ها می افزاید طرفداران این سیستم می گویند با حذف این گونه عدم اطمینان ها زمینه را برای رشد تجارت و سرمایه گذاری بین المللی فراهم می سازد

* تعدیل تراز بازرگانی

موافقان با نظام پولی شناور عموماً استدلال نموده اند که این سیستم به تعدیل تراز تجاری کشورها کمک می نماید از طرف دیگر منتقدان این سیستم ارتباط نزدیکی بین نرخ های ارزی و تعادل تراز بازرگانی نمی بینند و بر این باورند که کسری های تراز تجاری تحت تاثیر تعادل بین پس اندازها و سرمایه گذاری ها در کشور قرار می گیرد که مرتبط با ارزش خارجی پول آن کشور باشند

* کدام نظریه درست است؟

به هر حال مباحث مربوط به این موضوع که آیا تجارت بین الملل در چهارچوب نظام پولی نرخ های ثابت بهتر می تواند عمل کند یا در سیستم انعطاف پذیر هنوز به نتایج قطعی نرسیده است

اما شاید نوعی سیستم نرخ های ثابت (یک سیستم نرخهای ثابت تعدیل شده) بتواند با ایجاد ثبات در محیط اقتصادی و بازارهای پولی شرایط مساعدی برای رشد سریع تر بازرگانی بین المللی و سرمایه گذاری خارجی فراهم نماید

* سیستم های نرخ ارز در عمل

امروزه کشورهای جهان از سیستم ها و سیاست های نرخ های ارزی متنوعی پیروی می کنند که متداول ترین آن ها شامل شناوری آزاد ، شناوری هدایت شده ، نرخ های ارزی وابسته به ارزهای معتبر و نرخ های ارزی نسبتاً ثابت می باشد

* نرخ های ثابت در مقابل نرخ های شناور

فروپاشی سیستم پولی برتن وودز (سیستم پایه طلا - ارز) نتوانست باعث توقف در مبحث مربوط به مزایای نسبی سیستم نرخ های ثابت نسبت به نرخ های متیر ارزی گردد

* دلایل طرفداری از نظام نرخ های شناور

استقلال سیاست پولی :

در چهارچوب سیستم نرخ های ثابت ارزی دولت توانایی لازم برای افزایش یا کاهش عرضه پول در شرایط مختلف اقتصادی نخواهد داشت زیرا هدف حفظ ثبات در نرخ های تبدیل ارز عملاً سایر موضوعات را به حاشیه می راند

* دلایل طرفداری از نظام نرخ های شناور

انبساط پولی می تواند منجر به تورم گردیده و نظام نرخ های ثابت را تحت تاثیر قرار دهد به همین ترتیب انقباض پولی نیازمند افزایش نرخ بهره می باشد که تقاضا برای پول را کاهش می دهد

تعدیل تراز پرداخت ها :

کاهش تقاضای پول کشور در بازار ارز موجب ارزانتر شدن کالاهایش برای خریداران خارجی و گرانتر شدن کالاهای وارداتی برای مردم آن کشور می گردد پس صادرات این کشور افزایش و وارداتش کاهش یافته و در نهایت تراز بازرگانی او تعدیل می شود

* رونق سرمایه گذاری

درآمدهای حاصل از افزایش صادرات در این کشورها باعث رونق سرمایه گذاری در بخشهای تجاری ، صنعتی و خدماتی گردید طرح های زیربنایی و عمرانی بزرگی با مشارکت دولت و بخش خصوصی به اجراء درآمد ومیزان دارایی های فیزیکی و تجاری افزایش پیدا کرد

* فصل هفتم

* بازار ارز و عملیات ارزی

* عملیات بازار ارز

بازار ارز دو عمل اصلی انجام می دهد یکی تبدیل پول کشورها به یکدیگر و دیگری فراهم نمودن تسهیلاتی برای روبرویی با ریسک مربوط به تغییرات ارزش پول ها منظور از این ریسک خسارت های احتمالی ناشی از تغییرات غیر قابل پیش بینی در نرخ تبدیل ارزهاست

* تبدیل پول ها

هر کشوری یک پول ملی یا پول رایج دارد که کالاها و خدمات و سایر دارایی ها با آن ارزش گذاری می شود

در سال های اخیر هم کشورهای عضو اتحادیه اروپا یک پول واحد به نام یورو را پذیرفته و آنرا جایگزین پول های ملی خود نموده اند

* ارتباط موسسات بازرگانی با بازار ارز

شرکت ها و موسسات تجاری حداقل در چهار زمینه با بازار ارز سروکار پیدا می کنند که شامل :

۱ - دریافت پول خارجی در برابر صادرات کالاها و خدمات خود به سایر کشورها

۲ - تبدیل پول و تهیه ارز در بازار جهت تامین مالی واردات

۳ - تبدیل پول به پول کشور دیگری که شرکت بخواهد در آن سرمایه گذاری نماید

۴ - عملیات سفته بازی که با هدف کسب سود و به شیوه خرید و فروش ارزها انجام می شود یکی از این نوع عملیات آربیتراژ است که در آن تبدیل ارزها به دلیل تفاوت نرخ تبدیل آن ها در بازارها یا کشورهای مختلف انجام می گیرد

* ایجاد تضمین در برابر ریسک ارزی

دومین کارکرد بازار ارز اینست که عاملهای بازار را در برابر پیامدهای منفی تغییرات غیر قابل پیش بینی نرخ های تبدیل ارزها تضمین نماید بدین منظور لازم است با مفاهیم نرخ نقدی و نرخ سلف آشنایی پیدا کنیم

* نرخ مبادله نقدی

هنگامی که دو نفر دو پول متفاوت را با یکدیگر مبادله کنند و این دادوستد را در همان لحظه انجام دهند میگوییم یک معامله ارزی نقدی انجام شده و نرخی که در این معامله به کار می رود نرخ نقدی نامیده می شود اما معامله نقدی بهترین روش محسوب نمی شود و دادوستدهای غیر نقدی و سلف متداول شده است

* نرخ مبادله سلف

در این دادوستد طرفین معامله امروز توافق می کنند ۲ پول متفاوت را مبادله کنند اما انجام واقعی این معامله به یک زمان مشخص در آینده موکول می شود نرخى که در این دادوستد به کار می رود نرخ مبادله سلف نامیده می شود .

* ماهیت بازار ارز

بازار ارز هیچگاه بطور کامل به خواب نمی رود در هر لحظه در گوشه ای از جهان یک بازار ارز باز و فعال است و دوم اینکه بازار ارز از یک حالت یکپارچگی برخوردار است و اکثر مراکز تجاری و پولی و مالی مختلف در سراسر جهان از طریق شبکه های پیشرفت ارتباطی به یکدیگر پیوسته می باشند

* تئوری های اقتصادی تعیین نرخ ارز

یکی از عوامل موثر بر ارزش پول یا نرخ تبدیل ارز مقدار عرضه و تقاضا برای آنست از این دیدگاه هنگامی که تقاضا برای یک پول نسبت به تقاضا برای پول دیگر بیشتر می شود ارزش آن پول در بازار افزایش پیدا می کند در اکثر نظریات مربوط به تغییر و تحولات ارزی سه عامل مورد تاکید قرار گرفته اند : نرخ تورم ، نرخ بهره و عوامل روانی در عرصه بازار

* سطح قیمت ها و نرخ ارز

قانون (یک قیمت) می گوید در بازارهای رقابتی که در آن ها هزینه حمل و نقل و موانع تجاری مانند تعرفه گمرکی وجود نداشته باشد یا به بیان دیگر شرایط بازار آزاد برقرار باشد برای کالاهای یکسان قیمت های یکسانی وجود خواهد داشت یکی دیگر از تئوری های اقتصادی مربوط به تعیین نرخ ارز نظریه برابری قدرت خرید می باشد بر پایه این نظریه از طریق مقایسه قیمت های

یک کالای مشخص بر حسب پول های مختلف می توان نرخ تبدیل واقعی پول ها را در شرایط بازار آزاد و کارآمد محاسبه نمود

* عرضه پول و افزایش قیمت

هنگامی که سطح قیمت ها در یک کشور بالا می رود ارزش پول آن ها نسبت به کشورهای دیگر که در آن ها تورم وجود ندارد یا بسیار پایین است کاهش پیدا می کند یکی از عوامل اصلی که به بالا رفتن سطح قیمت ها می انجامد افزایش حجم پول در گردش است بنابراین هنگامی که به دلایل مختلف دولت حجم پول جامعه را افزایش دهد می توان انتظار داشت که نرخ تورم افزایش پیدا کند و نرخ تبدیل پول رایج کشور هم نسبت به سایر ارزها تغییر نماید

* ارزیابی تئوری برابری قدرت خرید

در بسیاری از موارد هزینه های حمل و نقل زیاد است و می تواند باعث تفاوت قیمت یک کالا در بازارهای مختلف گردد

از طرف دیگر دولت ها معمولاً در تجارت خارجی و داد و ستدهای پولی و ارزی دخالت می کنند و در راستای حفظ ارزش پول ملی خود سیاست هایی را به کار می برند این گونه دخالت ها باعث می شود که ارتباط بین تغییرات قیمت ها و تغییرات نرخ تبدیل ارزها ضعیف تر شود و کارایی این نظریه را در پیش بینی نوسانات ارزش پول ها کاهش دهد

* نقش نرخ بهره در قیمت ارزها

از دیدگاه تئوری های اقتصادی نرخ بهره انتظارات مردم در زمینه احتمال افزایش نرخ تورم در جامعه را تحت تاثیر قرار می دهد معمولاً در کشورهایی که نرخ تورم بالا است نرخ های بهره هم سیر افزایشی پیدا می کند

این رابطه توسط ایروین فیشر مطرح گردید و به نام اثر فیشر شهرت یافت

* فصل هشتم

* تراز پرداختهای خارجی

تراز پرداخت ها صورتحسابی است که در قلمرو حسابداری ملی برای هر کشور تنظیم می گردد این صورتحساب می تواند در حالت توازن ، کسری یا مازاد باشد و هر کدام از این حالت ها پیامدهای مشخصی برای اقتصاد کشور دارد هنگامی که این تراز با کسری روبرو شود یکی از پیامدهای آن تورم است دولت برای مقابله با تورم و کسری تراز پرداخت ها از روش ها و ابزارهایی استفاده می کند که برخی از آن ها را تدابیر مربوط به بازار و برخی دیگر را تدابیر غیربازاری می نامند بطور کلی داد و ستدهای یک کشور با جهان خارج را می توان در دو دسته جداگانه تقسیم نمود دسته اول معاملاتی که جنبه تجاری دارند و به خرید و فروش کالاها و خدمات مربوط می شوند در این بخش صادرات کالاها و خدمات کشور به خارج منجر به دریافت ارزی یا درآمد ارزی می شود.

بخش دیگر از داد و ستدهای خارجی یک کشور به جابجایی منابع مالی و دارایی های پولی و مالی مربوط می شود ورود یا خروج سرمایه ، خرید و فروش سهام و سایر اوراق بهادار ، دریافت و

پرداخت وام و اعتبار و سایر داد و ستدهای یک کشور که به بازار پول و سرمایه و دارایی های مالی مربوط می گردند در بخش تراز مالی و حساب سرمایه ثبت می شوند

* حساب جاری

آن بخش از تراز پرداخت ها که با صادرات و واردات کالاها و خدمات کشور سروکار پیدا می کند تراز تجاری نامیده می شود کالاها و خدمات نیز به دو بخش مری و نامری تقسیم می شود صادرات و واردات کالاها که جنبه فیزیکی دارند مری و خرید و فروش خدمات نامری نامیده می شوند

* حساب سرمایه

حساب سرمایه تغییرات خالصی را که در مقدار دارایی ها و بدهی های بین المللی یک کشور در مدت زمان یکسال رخ می دهد ثبت می نماید
اقلام اصلی حساب سرمایه شامل : سرمایه گذاری مستقیم ، سرمایه گذاری پورت فولیو ، جریان بین المللی سرمایه کوتاه مدت می باشد

* حساب ذخایر دولتی

حساب ذخایر دولتی شامل (الف) صادرات و واردات طلا (ب) تغییر در مقدار ذخایر ارزی دولتی (ج) کم و زیاد شدن میزان بدهی های کشور به بانک های خارجی می باشد

* مغایرت های آماری

بدیهی است که برخی از اقلامی که در تراز پرداخت ها ثبت می شوند ممکن است کامل و دقیق نباشند این موضوع به ویژه در مورد داد و ستدهای کوتاه مدت بیش تر رخ می دهد می تواند با سه حالت روبرو شود ۱- دریافت های ارزی با پرداخت های ارزی برابر باشند که نشان دهنده تعادل است ۲- دریافت های بیش از پرداخت های ارزی باشد که بیان کننده مازاد است ۳- دریافت های ارزی کمتر از پرداخت ها باشد که به معنای کسری است

* نوع و ماهیت کسری تراز پرداخت ها

کسری تراز پرداخت ها به حالتی گفته می شود که با اجرای سیاست های پولی و مالی بوسیله دولت و یا دریافت وام کوتاه مدت از صندوق بین المللی پول بتوان آن را مرتفع نمود یکی از سیاست هایی که در چنین شرایطی می توان بکار رود انقباض اقتصادی است که البته برای اجرای آن محدودیت های اقتصادی و اجتماعی وجود دارد راه حل دیگری که ممکن است بکار رود کاهش ارزش پول ملی می باشد که می تواند باعث افزایش صادرات و گرانتر شدن واردات شود

* مزاد تراز پرداخت ها

هنگامی که دریافت های ارزی کشور از پرداخت های ارزی بیشتر باشد می گوئیم که تراز پرداخت ها با مزاد روبرو است در شرایط مطلوب این مزاد ناشی از تراز تجاری یعنی فزونی صادرات بر واردات کشور است

* تراز پرداخت های خارجی

۱ حساب جاری

الف : صادرات و واردات کالا

ب : صادرات و واردات خدمات

ج : پرداخت های یک جانبه به خارج یا از خارج

د : خالص حساب جاری

۲ حساب جاری سرمایه

الف : انجام سرمایه گذاری مستقیم در خارج

ب : انجام سرمایه گذاری در بازارهای مالی خارج

ج : سرمایه گذاری کوتاه مدت در خارج

۳ حساب ذخایر دولتی

الف : صادرات و واردات طلا

ب : افزایش یا کاهش ذخایر ارزی

ج : افزایش یا کاهش بدهی های بانک های خارجی

* فصل نهم

ورود موسسات بازرگانی به بازارهای بین المللی

* تصمیم گیری های اصلی ورود به بازارهای خارجی

شرکت هایی که در اندیشه ورود به بازارهای خارجی هستند با سه تصمیم گیری اساسی روبرو می گردند :

۱- به کدام بازارها وارد شوند

۲- در چه زمانی وارد شوند

۳- در چه مقیاس یا اندازه ای وارد بازار خارجی گردند

* کدام بازارهای خارجی

برای پی بردن به میزان جذابیت یک بازار خارجی باید منافع با هزینه ها و ریسک های مورد انتظار ورود به آن بازار را در کنار یکدیگر مورد بررسی و ارزیابی قرار دهیم در زمینه منافع یا سودآوری انجام فعالیت در یک بازار خارجی عوامل زیر نقش اساسی را ایفا می کنند : ۱- اندازه بازار ۲- قدرت خرید افراد جامعه

* تعیین زمان ورود به بازارهای خارجی

شرکت هایی که پیش از ورود سایر شرکت ها وارد یک بازار خارجی شود می تواند از مزیت های ورود زود هنگام بهره مند گردد

وارد شدن قبل از سایر شرکت ها به بازار خارجی معایبی هم دارد که می توان بصورت زیر بیان کرد شرکتی که زودتر از سایرین وارد بازار خارجی می گردد مجبور به تحمل هزینه هایی است که بعلت پیش قدم بودن در بازار باید بپردازد

یکی از این هزینه ها مربوط به اشتباهاتی است که معمولاً شرکت های پیشتاز در یک محیط جدید بازرگانی ممکن است مرتکب شوند هزینه های پیشتاز بودن همچنین شامل مخارجی است که برای طراحی و تولید و توسعه کالاهای جدید و ارایه آن ها در بازار خارجی انجام می گیرد

* مقیاس ورود به بازارهای خارجی

موضوع دیگری که شرکت های بین المللی برای ورود به بازار خارجی باید در مورد آن تصمیم گیری کنند اینست که در چه مقیاس یا اندازه ای می خواهند وارد آن بازار گردند از طرف دیگر ورود به بازار خارجی در مقیاس کوچک هم مزایایی دارد که می توان آن ها را بشرح زیر بیان نمود : این روش به شرکت فرصت می دهد که به تدریج با محیط بازرگانی کشور میزبان

آشنا شود و قبل از درگیری منابع از وضعیت بازار و پتانسیل های آن آگاه گردد ، در زمینه مناسب ترین شیوه های ورود به شیوه های ورود به بازار بررسی های لازم را انجام دهد و میزان ریسک را پایین آورد

* قرارداد فرانشیزی

قرارداد فرانشیزی روشی مشابه اعطای امتیاز است اما دوره زمانی آن معمولاً طولانی تر است می توان گفت که قرارداد فرانشیزی نوع خاصی از اعطای امتیاز است که در چهارچوب آن شرکت امتیازدهنده دارایی های ناملموس خود مانند دانش فنی ، مارک تجاری و فرایند تولید یک محصول را به امتیاز گیرنده می فروشد و در مقابل آن حق امتیاز یا فرانشیزی که عموماً درصدی از سود یا درآمد شرکت گیرنده امتیاز می باشد دریافت می کند

مزایای این روش به عنوان یکی از شیوه های ورود به بازار و صنعت نیز شبیه مزایای روش اعطای امتیاز است در مقایسه با روش اعطای امتیاز قرارداد فرانشیزی معایب کمتری دارد مهمترین عیب این روش ضرورت هماهنگی و کنترل دقیق کیفیت خدماتی است که بوسیله شرکت امتیاز گیرنده در کشور میزبان ارائه می گردد

* قرارداد فعالیت مشترک

قرارداد فعالیت مشترک نوعی توافق بین دو شرکت یا دو سرمایه گذاری برای تاسیس یک موسسه تولیدی یا تجاری است که طرفین در مالکیت آن شریک هستند در قراردادهای فعالیت مشترک در اغلب موارد دانش فنی و سخت افزار بوسیله شرکت پیشرفته صنعتی مستقر در کشورهای توسعه یافته ارائه شده و سایر امکانات فیزیکی از جمله زمین و ساختمان و نیز نیروی انسانی ساده و نیمه ماهر و اطلاعات و تجربیات بازاریابی بوسیله شرکت کشور میزبان تامین شده است

* تاسیس شعبه با مالکیت کامل

هرگاه شرکت سرمایه گذار اقدام به تاسیس یک شعبه یا برپایی تاسیساتی در کشور میزبان نماید و تمام سرمایه یا سهام این موسسه به خودش تعلق داشته باشد یعنی شعبه ای با مالکیت کامل در کشور خارج تاسیس نموده است

مزایای این شیوه فعالیت در خارج را می توان بدین شرح بیان نمود :

۱- هنگامی که مزیت رقابتی یک شرکت از توانایی های فن آوری او سرچشمه می گیرد روش مالکیت کامل عملیات تولیدی و تجاری در خارج ریسک از دست دادن کنترل شرکت بر تکنولوژی او را بسیار کاهش می دهد

۲- این روش امکان کنترل کامل عملیات تولیدی و تجاری در کشورهای میزبان را برای شرکت سرمایه گذار فراهم می سازد

۳ این نوع فعالیت برون مرزی در شرایطی که برخوردار شدن از صرفه جویی های مقیاس تولید ، مکان تولید و منحنی تجربه برای یک شرکت یا یک صنعت اهمیت زیادی دارد مناسب تر از سایر روش ها می باشد

هر کدام از شیوه های سرمایه گذاری خارجی و ورود به بازارهای برون مرزی محاسن و معایب خاص خود را دارد برای ورود به کشورهای که با بی ثباتی سیاسی و اقتصادی روبرو هستند و در گذشته نیز موارد بیش تری از ملی کردن و مصادره کردن دارایی های خارجی و داخلی را تجربه نموده اند به دلیل بالابودن ریسک سرمایه گذاری شرکت های میهمان روش های سرمایه گذاری مشترک را ترجیح می دهند

